

Till Sveriges Barnmorskor!

Af tidskriften "Jordemodern" har ni säkert redan med intresse tagit del af den stora och grundliga utredning i barnmorskornas löneregringsfråga, som af Kungl. Medicinalstyrelsen jämte af Kungl. Maj:t förordnade sakkunniga, herrar professorer E. Alin, Åkesson och Palmstierna samt barnmorskan fröken Hanna Lager, blifvit utförd. Detta stora ärende hade antagligen tagits upp som en regeringens proposition vid innevarande riksdag, men vederbörande ha ansett, att Landstingen borde få del af betänkandet ifråga, innan riksdagen upptog den till behandling. Då nu landstingen sammanträda i September, är det af vikt att landets barnmorskor samfälligt äro uppmärksamgjorda, på hvilken betydelse det skulle ha, om hvar och en af eder vore så besjälad af levande intresse för er egen löneregringsfråga, att ni gjorde någon ansats i den ena eller andra riktningen för att hjälpa den stora frågan framåt. Allmänna Svenska Barnmorskeförbundets styrelse har därför tänkt sig, att en särskild liten påstötning i denna er lifsfråga vore särdeles behöflig, så att tillfället att göra något för saken icke går er ur händerna. Säkert känna ni i er hembygd någon landstingsman, som ni kunde uppvakta och värma, så att han vid frågans behandling i landstinget understödde Kungl. Medicinalstyrelsens och sakkunniges förslag. Glöm icke att det är af största vikt, att landstingen öfver hela landet stödja och behjälra detta förslag och att du, kamrat, kanske kan med ditt arbete medverka eller med din likgiltighet motverka att lönefrågan, som är ett lifsintresse för Sveriges kommunalt anställda barnmorskor, blir rättvist afgjord eller icke.

Sedan sakkunnige i en grundlig och allsidig utredning redogjort för barnmorskeväsendets historia intill närvarande tid, icke allenast hvad af reglementen och föreskrifter staten pålagt barnmorskorna, utan äfven hvad som inom riksdagen under årens lopp blifvit försökt för att i någon ringa mån förbättra barnmorskornas ekonomiska förhållanden — försök, som i de flesta fall misslyckats —, öfvergår Kungl. Styrelsen till en redogörelse för barnmorskornas anställning, antal o. s. v. Af den tabell Medicinalstyrelsen upprättat öfver antalet barnmorskor i riket och antalet barnaföderskor från år 1901 till år 1913 framgår att då medeltalet barnaföderskor på hvarje barnmorska år 1901 var 48,4, hade

det år 1913 sjunkit till 39,7. Om den sista siffran yttrar emellertid Kungl. Styrelsen:

"Siffrorna i de två sista kolumnerna äro väsentligt för höga. Barnaföderskor, som antingen ej haft barnmorska utan hjälpqumma eller födt alldeles utan hjälp eller dylikt, äro nämligen medräknade i näst sista kolumnen, och således är medelantalet förlossningar pr barnmorska för högt. Till jämförelse må nämnas, att för år 1914 uppgifva sig 3073 barnmorskor hafva haft 103,991 förlossningar eller 35 förlossningar pr barnmorska."

Som af ofvanstående tabell framgår, har barnmorskornas antal i riket under de sista åren hållit sig tämligen konstant, likaså antalet utexaminerade barnmorskor. Å andra sidan har barnmorskornas arbete icke obetydligt minskats på grund af de sjunkande födelsessiffrorna, i synnerhet i städerna, därigenom att barnbördshusen draga till sig ett för hvarje år större kliental. Detta förhållande har säkerligen också gjort barnmorskorna ett icke obetydligt ekonomiskt afbräck.

Efter detta öfvergår Kungl. Styrelsen till att relatera barnmorskornas nuvarande aflöning, inkomster, s. k. taxa samt pension. Allt detta är af barnmorskorna själfva af allt för bekant natur för att behöfva taga upp utrymmet i denna korta broschyr. Af större vikt är då att betona några af lönefrågans hufvudpunkter i det nya löneregleringsförslaget. Det är sålunda Medicinalstyrelsens tanke, att den grundlönen å 300 kr. som af riksdagen år 1917 höjdes med 100 kronor, eller till 400 kronor jämte husrum och ved eller ersättning därfor, skall väsentligt höjas. Medicinalstyrelsen och sakkunnige äro ense därom, att grundlönen bör fastslås till 800 kronor jämte tvänne ålderstillägg å 100 kr. Härat skulle då kommunerna såsom förut deltaga med 400 kr. jämte husrum och ved eller ersättning därfor med 250 kr. samt stat och landsting bidra med 200 kr. hvar plus pensionsbidrag samt semester- och sjukbidrag. Ålderstillägg delas mellan kommun och landsting. I förslaget ingår äfven, att barnmorska bör *kostnadsfritt* tillhandahållas erforderliga förbrukningsartiklar, då hon anlitas som förlossningsbiträde, samt, där så lämpligen ske kan, äfven telefon. "Fördelen af fri telefon", säger Kungl. Styrelsen, "är påtaglig för alla parter. Distriktet, inom hvilket hon verkar, kan reda sig med ett mindre antal barnmorskor, eftersom hvarje barnmorskas kliental kan ökas icke så litet på grund af lättheten att telefonledes anträffa barnmorskan. Allmänheten vinner äfven, ty den kan genom telefonen besparas åtskilliga resor och kostnader, förutom det att råd och anvisningar lätteligen kunna erhållas i många fall och att kallelse å barnmorska kan skyndsamt och säkert framföras."

Som vi veta, pågår för närvarande utredning på uppdrag af Kungl. Maj:t angående behovet af förlängd lärotid. Säkert är, att inom en snar framtid en förändring härutinnan är att vänta. Ända sedan 1885 har ju barnmorskekåren yrkat på detta, ehuru frågan först nu vunnit beaktande. Med hänsyn till den väsentligt fördrjade kursen, — två år — måste ju det löneförslag Medicinalstyrelsen förordar, anses skäligt och väl beräknadt.

Det skulle kunna, vid ett hastigt genomläsande af punkt 7 i betänkandet, *Distriktsindelningen*, förefalla eder som om meningen vore att taga ifrån några länvebrödet — vi se t. ex. att då år 1916 distriktens antal voro 2,103, så har förste provinsialläkarne i sina utlåtanden kommit till ett förslag till distriktsindelning, där antalet distrikt skulle stanna vid 1,917, eller 186 mindre än som f. n. finnes. Medicinalstyrelsen har dock icke själf ingifvit något detaljerat förslag till distriktsindelning. I alla händelser må det sägas, att denna distriktsindelning skulle äga rum *först så småningom*. De redan kommunalt anställas platser torde nog således ej komma att indragas förr än platsen af en eller annan orsak är ledig. Barnmorskorna ha ju ofta själfva på de allmänna mötena förordat en viss begränsning i barnmorskeantalet och Kungl. Styrelsens förslag tyckes ju gå i samma riktning. Således finnes intet skäl att oroas öfver den minskning i distriktens antal, som af förste provinsialläkarne föreslagits, ty det antal s. k. reservbarnmorskor, som å annan plats i betänkandet förordas, fyller väl upp de tomrum, som möjligen uppkomma.

Ett viktigt moment i betänkandet är ju naturligtvis uppordnandet eller fördelningen af löneförhållandena. Om sakkunniges förslag vinna landstingens och sedermera riksdagens godkännande, så komma ju likväl icke kommunerna att betungas något vidare utöfver de utgifter de redan ha. Detta böra ni ha i minnet och framhålla för edra riksdagsmän och landstingsmän. När stat, landsting och kommun dela utgifterna vid den föreslagna höjningen, så borde hvarje riksdagsman kunna understödja regeringens proposition när den en dag ligger på riksdagens bord. Att landstingen med en så pass stor procent deltar i löneregleringen är ju blott en konsekvens af det redan ordnade sjukvårds- och dispensärväsendet, där landstingen påtagit sig en icke obetydlig del af utgifterna. Barnmorskeväsendet hör ju också till sjukvården i riket och bör komma under samma betingelser.

Ett påtagligt framsteg vore ju äfven, om de af Medicinalstyrelsen förordade barnmorskestyrelserna kunde komma till stånd. Sverige följde då endast exemplet från Norge och Danmark, där redan sådana styrelser

finnas, och det är icke mer än rättvist, att en opartisk styrelse handhafver såväl kommunens som barnmorskans viktigare intressen. Härigenom skapas en alldeles fristående nämnd, som får bedöma och klargöra icke allenast *en* kommuns eller *en* barnmorskas anmälda missnöje eller framställda önskemål, utan allas inom distriktet.

Ett önskemål, som af eder inom edra resp. landstingsområden bör betonas, är en höjning af anslagen för repetitionskurser. Dessa anslag äro i närvarande dyrtid alldeles otillräckliga, landstingen komma säkert att behjerta dessa förhållanden.

Allmänna Svenska Barnmorskeförbundets styrelse vill nu rikta en *kraftig vädjan till hvar och en af eder*, att göra allt hvad ni kunnen för att denna fråga måtte få en så gynnsam behandling som möjligt i landstingen. Om ni med energi begagna hvarje tillfälle, som står er till buds att påverka landstingsmännen till förmån för frågans lyckliga lösning, så kunna ni med godt mod se framtiden an. En kort öfversikt af betänkanudet, ställd till landstingsmännen och afsedd att något litet sätta dem in i de viktigaste punkterna i Medicinalstyrelsens förslag, har ansetts böra tillställas eder, och *bör ni betrakta som en hederssak att personligen öfverbringa den lilla skriften till den eller de landstingsmän, som möjligen finnas i edert distrikt*. På allas eder trohet beror således mycket, och Förbundsstyrelsen väntar att ni icke likgiltigt låta tillfällena gå er ur händerna, utan verkligen med ett handtag hjälpa den viktiga frågan fram emot sin lösning. Alltså: skjut icke saken åt sidan, vänta ej att andra skola göra allt, utan gör också du något själf för att denna barnmorskekårens viktigaste fråga måtte lyckligt komma i hamn.

Styrelsen för
Allmänna Svenska Barnmorskeförbundet.
